

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Miljø- og Fødevareudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 31. august 2016
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Selina Rosenmeier
Sagsnr.: 2016-0038-0061
Dok.: 2013597

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om en natur- og miljøfaglig specialanklager med særlige kompetencer inden for natur- og miljøkriminalitet i alle politikredse. (B 122), som Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg har stillet til justitsministeren den 15. juni 2016.

Søren Pind

/

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til folketingsbeslutning om en natur- og miljøfaglig specialanklager med særlige kompetencer inden for natur- og miljøkriminalitet i alle politikredse (B 122):

”Ministeren bedes på baggrund af sagsstatistik redegøre for, om behandlingen af natur- og miljøkriminalitet er forbedret siden Miljøstyrelsens evaluering af emnet i rapport af 2011 ”Kommunernes, miljøcentrenes og politiets håndhævelse af miljølovgivningen”, hvoraf det fremgik, at miljøsager underprioriteres og kan ligge i anklagemyndigheden i flere år, før de afsluttes, at der er inkonsekvens i afgørelserne af miljøsager, at komplicerede miljøsager ofte ikke oversendes til særlovsenhederne, at kun en af landets tre miljø særlovsenheder er fuldt funktionsdygtig, og at samarbejdet mellem de forskellige instanser for sagsbehandlingen af miljøsager ikke fungerer optimalt.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

”1. Jeg kan oplyse, at der siden 2010/2011, hvor undersøgelsen, der ligger til grund for Miljøstyrelsens rapport ”Kommunernes, miljøcentrenes og politiets håndhævelse af miljølovgivningen, 2011”, blev foretaget, er gennemført en organisationsændring i anklagemyndigheden i landets politikredse (med undtagelse af København og Bornholm).

Anklagemyndigheden i politikredsene var tidligere med undtagelse af Københavns og Bornholms Politi opdelt i 5 advokaturer (enheder). Anklagemyndigheden er siden slutningen af 2013 nu blevet samlet i tre advokaturer, nemlig advokaturen for almene sager, advokaturen for specielle sager og advokaturen for kvalitet og udvikling. Formålet med denne omorganisering er blandt andet at sætte endnu mere fokus – herunder ledelsesmæssigt og strategisk – på kvaliteten i anklagemyndighedens arbejde og at styrke fokus på at sikre kvaliteten i den samlede straffesagskæde i politikredsen.

2. For så vidt angår spørgsmålet om, hvordan sager om overtrædelse af natur- og miljøbeskyttelseslovgivningen mv. behandles i politikredsene, har Rigsadvokaten anmodet samtlige politikredse om en kort beskrivelse af, hvordan sager om overtrædelse af natur- og miljøbeskyttelseslovgivningen mv. behandles i kredsene.

Jeg kan på baggrund af de modtagne besvarelser oplyse, at 10 af de 12 politikredse har oplyst, at alle sager – eller i nogle kredse sager af mere kompliceret karakter – om overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen mv. behandles i enten særlige særlovsafsnit/særlovsenheder, hvor der er tilknyttet flere anklagere, eller af anklagere – ofte senior- eller specialanklagere – der er fagansvarlige for særlovsområdet og derfor har den erfaring og specialviden, der er nødvendig til behandling af denne type sager.

I Københavns Politi og Bornholms Politi, der er organiseret anderledes end landets øvrige politikredse, behandles de mere komplicerede sager henholdsvis i Advokaturen for Særlov (Københavns Politi) eller af en anklager med særlig viden på området efter visitation fra chefanklageren (Bornholms Politi). Bornholms Politi har herudover oplyst, at der grundet kredsens størrelse og sagsantal ikke er etableret advokaturer, herunder særlovsafsnit, ligesom kredsene ikke har specialanklagere.

Det fremgår endvidere af hovedparten af de modtagne besvarelser, at anklagemyndigheden løbende visiterer enten alle eller nærmere beskrevne sager (f.eks. mere komplicerede sager eller skriftlige anmeldelser fra andre myndigheder) om overtrædelse af miljølovgivningen. Det betyder blandt andet, at der kan knyttes en anklager til de mere komplicerede sager, hvis det vurderes, at der er behov herfor, allerede fra efterforskningens begyndelse.

Politikredsene har herudover oplyst, at det som det klare udgangspunkt er medarbejdere i anklagemyndigheden, der træffer afgørelse om tiltalsspørgsmålet i sager om overtrædelse af miljølovgivningen. Flere politikredse har dog samtidig oplyst, at særligt udpeget politipersonale er bemyndiget til at træffe afgørelse om tiltalsspørgsmålet i de mere ukomplicerede sager, herunder sager der kan afgøres med udstedelse af bødeforelæg, hvor der er faste takster, f.eks. sager om overtrædelse af miljøzonereglene, eller når der konstateres hensmidning af små mængder affald.

3. Jeg kan endvidere oplyse, at Rigsadvokaten har fastsat retningslinjer i rigsadvokatmeddelelsen om dels anklagemyndighedens behandling af sager om overtrædelse af miljølovgivningen, dels samarbejdet med særmyndighederne.

Det fremgår blandt andet af rigsadvokatmeddelelsens afsnit om behandling af sager om overtrædelse af miljølovgivningen (RM 8/2008), at der – bortset fra sager af bagatelagtig karakter – skal inddrages en anklager i sagsbehandlingen fra efterforskningens begyndelse i sager om miljølovgivningen. Anklageren skal foretage en juridisk vurdering af sagen og i større og mere komplicerede sager også en vurdering af spørgsmålet vedrø-

rende tilrettelæggelse og gennemførelsen af efterforskningen. Sagsbehandlingen af overtrædelser af miljølovgivningen skal så vidt muligt foretages af anklagere og politiuddannet personale med sagkundskab på området.

Det fremgår endvidere af retningslinjerne, at behandlingen af sager om overtrædelse af miljølovgivningen sker i samarbejde med miljømyndigheden, ligesom miljømyndigheden i almindelighed skal have forelagt sagen, inden der træffes afgørelse om tiltalerejsning.

I rigsadvokatmeddelelsens afsnit om samarbejdet med særmyndigheder i særlovssager (RM 6/1994) er endvidere fastsat retningslinjer for inddragelse af særmyndighederne i forbindelse med straffesager på særlovsområdet, herunder sager om miljøbeskyttelseslovgivningen.

Herudover skal politikredsene forelægge særligt komplicerede sager for den regionale statsadvokat, herunder sager som giver anledning til særligt vanskelige retlige eller bevismæssige spørgsmål, sager som giver anledning til mere principielle overvejelser, og sager, som har en helt særlig almen eller offentlig interesse, jf. rigsadvokatmeddelelsens afsnit om forelæggelse og indberetning mv. (RM 3/2016). Det gælder for alle straffesager og dermed også sager inden for natur- og miljøområdet mv.

Herudover kan generelle spørgsmål i relation til lovgivningen på natur- og miljøområdet mv. behandles i anklagemyndighedens faglige fora og faglige netværk. Der er således i anklagemyndigheden etableret tre faglige fora (Forum for almene sager, Forum for specielle sager og Forum for kvalitet og udvikling), hvor Rigsadvokaten, Rigspolitiet, statsadvokaterne og politikredsene deltager. I de faglige fora behandles strategiske og faglige spørgsmål, der vedrører overordnet fag- og kvalitetsudvikling.

Der er endvidere etableret en række faglige netværk, herunder Netværket for Særlov. I netværket er blandt andet repræsenteret de fagansvarlige fra landets 12 politikredse og de regionale statsadvokaturer. I dette forum behandles mere fagspecifikke og konkrete anklagerfaglige og juridiske spørgsmål på særlovsområdet, ligesom der sker den fornødne, mere konkrete videns- og erfaringsdeling, navnlig på områder hvor der kræves en detaljeret specialviden inden for det pågældende område.

4. Jeg har til brug for besvarelsen indhentet udtræk fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) vedrørende behandlingen af sager om overtrædelse af miljølovgivningen mv. hos politiet og anklagemyndigheden for perioden 1. januar 2008 til 23. juni 2016.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, der knytter sig til en lovovertrædelse. I forbindelse med sagens afslutning registreres endvidere en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat.

Af nedenstående tabel 1 fremgår antallet af anmeldelser vedrørende overtrædelse af miljølovgivningen mv. i perioden fra 1. januar 2008 til 23. juni 2016. Endvidere fremgår det af tabellen, hvor mange sigtelser der er rejst i den pågældende periode¹.

Tabel 1 – Udtræk fra POLSAS over antallet af anmeldelser og sigtelser og tiltaler for overtrædelse af miljølovgivningen

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Anmeldelser	1.458	1.520	1.802	1.907	1.832	1.795	1.979	1.390	535
Sigtelser	1.266	1.279	1.631	1.807	1.574	1.589	1.752	1.341	393

Bemærkninger:

Der er efterslæb i opdateringen af afgørelser på alle sagsområder i POLSAS, hvorfor data for tidligere år først anses for at være pålidelige 2 måneder efter årets udgang. Data for 2011 er til dels indeholdt Bornholms Politi, såfremt anmeldelsen har fundet sted efter 1. januar 2011, idet Bornholms Politi inden dette tidspunkt var testkreds i relation til et nyt sagsbehandlingssystem i politiet. Data er analyseret på baggrund af POLSAS, bearbejdet i Qlikview efter anklagemyndighedens ledelsesinformationssystem.

Der tages forbehold for indtastningsfejl. Data er dynamiske, idet der tages hensyn til rettelser af indtastningsfejl, forsinkede opdateringer, nye afgørelser mv.

Anmeldelser er opgjort efter, hvilken gerningskode anmeldelsen sker efter. Sigtelser og tiltaler er opgjort efter, hvilken gerningskode sigtelsen er sket efter. Afgørelser af bøder sker på forholdsniveau ved udsendelse af bødeforelæg. Når bøden endeligt vedtages, opdateres disse samlet i afgørelsesregistret, hvorved der kan ske en periodemæssig forskydning af afgørelsesdatoerne. Vedtages bøden ikke, vil der være en større periodemæssige forskydning af afgørelsesdatoerne, når sagen afgøres i retten, ligesom afgørelsen vil kunne ændres fra fældende til frifindende.

---

¹ Der er foretaget udtræk ud fra følgende gerningskoder: 71341 (Miljø, forurening med betydelig skade), 88110 (Miljøloven), 88112 (Miljøzone, overtrædelse, dansk køretøj), 88113 (Miljøzone, overtrædelse, udenlandsk køretøj), 88115 (Havmiljøloven, olieforurening), 88116 (Havmiljø, anden forurening), 88130 (Naturbeskyttelsesloven) og 88990 (Andre love vedrørende miljø).

Anmeldelser er opgjort efter, hvor mange journalnumre der er blevet anmeldt med den konkrete gerningskode. Sigtelser, tiltaler og afgørelser er opgjort efter, hvor mange personer pr. journalnummer der er blevet sigtet, tiltalt og afgjort.

Der vil være en periodemæssig forskydning af data, da f.eks. antallet af afgørelser i 2011 kan vedrøre sigtelser rejst i 2010. Data er opdateret den 23. juni 2016.

Af nedenstående tabel 2 fremgår antallet af sager, som i samme periode er afgjort af anklagemyndigheden (samme gerningskoder som tabel 1) med henholdsvis et bødeforelæg, et tiltalefrafald eller en påtaleopgivelse (retsplejelovens § 721 – typisk fordi videre forfølgning ikke kan ventes at føre til, at den sigtede findes skyldig). Sager, som er afgjort i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1 og 2 (efterforskning ikke indledt eller indstillet, inden der er rejst sigtelse), er ikke medtaget.

Tabel 2 – antallet af sager som er afgjort af anklagemyndigheden med tiltalerejsning/bødeforelæg, tiltalefrafald eller påtaleopgivelse.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tiltalerejsning/bødeforelæg	858	1.228	1.217	1.622	1.372	1.369	1.527	1.262	363
Tiltalefrafald	16	24	24	27	30	39	32	17	4
Påtaleopgivelse	119	167	250	278	192	226	214	168	58
Total	993	1.419	1.491	1.927	1.594	1.634	1.773	1.447	425

Bemærkninger: Se ovenfor ad tabel 1.

Af nedenstående tabel 3 fremgår sagsbehandlingstiden hos politiet og anklagemyndigheden i sager om overtrædelse af miljølovgivningen (samme gerningskoder som tabel 1 og 2). Tabellen viser den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra modtagelsen af anmeldelsen til der rejses tiltale, udstedes et bødeforelæg, eller sagen slutes med påtaleopgivelse eller tiltalefrafald. Sager, som er afgjort efter retsplejelovens § 749, stk. 1 og 2, er heller ikke medtaget i denne tabel.

Tabel 3 – Udtræk fra POLSAS vedrørende sagsbehandlingstiden (dage) fra anmeldelse til anklagemyndigheden træffer af-

gørelser om henholdsvis tiltalerejsning, udstedelse af bødeforelæg eller påtaleopgivelse/tiltalefrafald.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tiltale/bødeforelæg	147	173	147	143	135	146	127	142	202
Påtaleopgivelse/tiltalefrafald	477	449	550	518	433	427	380	440	411

Bemærkninger: Se ovenfor ad tabel 1.

Det kan tilføjes, at sager om overtrædelse af miljølovgivningen kan være meget forskellige. Omfanget af efterforskningen og den samlede sagsbehandlingstid i politiet og anklagemyndigheden vil derfor i høj grad afhænge af sagens karakter og omfang. Nogle sager kan være mere komplicerede og forudsætte en mere omfattende og tidskrævende efterforskning, herunder indhentelse af erklæringer og nærmere drøftelser med miljømyndighederne. Jeg skal samtidig bemærke, at politiet og anklagemyndigheden efter retsplejelovens § 96, stk. 2, skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader, og det gælder naturligvis også for behandlingen af sager om overtrædelse af miljølovgivningen.

Det bemærkes i øvrigt, at det efter min opfattelse er vanskeligt ud fra disse statistiske oplysninger at sige noget mere generelt om behandlingen af sager om natur- og miljøkriminalitet i dag i forhold til det, der er anført i Miljøstyrelsens rapport fra 2011. Der er ovenfor redegjort nærmere for behandlingen af disse sager, herunder organiseringen i politikredsene samt retningslinjer om samarbejde med miljømyndighederne og om forelæggelse af komplicerede sager for statsadvokaten.”